

Komentarze do zadań przykładowego zestawu zadań CKE (j. polski – gimnazjum)

Nr zad.	Wyma- ganie ogólne*	Wymaganie szczegółowe (z podstawy programowej)	Komentarz do zadania
1.	II	3.1. Uczeń przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury.	Zadanie wymaga zrozumienia motywacji działania postaci. Najpierw uczeń powinien odczytać sens zawarty w całości przytoczonego fragmentu, potem wyodrębnić cechy postaci oraz dokonać analizy ich intencji. Efektem tych operacji jest zrozumienie intencji postępowania Cześnika.
2.	II	2.4. Uczeń wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor).	Zadanie wymaga rozpoznania funkcji, którą w utworze pełni słowo „świegotanie”. Uczeń powinien dostrzec znaczenie tego słowa w kontekście i odkryć jego metaforyczny sens.
3.	II	3.1. Uczeń przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją.	Zadanie wymaga zrozumienia sensu wypowiedzi postaci, zinterpretowania go i odczytania intencji mówiącego. Uczeń najpierw powinien dokonać analizy wypowiedzi, następnie skonfrontować zawartą w niej deklarację z wiedzą o postaci, jaka wynika z lektury całości dzieła, na koniec wskazać na wynikającą z próżności motywację działania Papkina.
4.	II	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej:</i> Uczeń charakteryzuje i ocenia bohaterów.	Zadanie wymaga dokonania analizy cech charakteru postaci. Uczeń powinien odczytać znaczenia zawarte w wypowiedziach Papkina w przytoczonej rozmowie, następnie wyodrębnić z nich informacje, które wskazują na cechy charakteru, na koniec nazwać te cechy.
5.	II	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej:</i> Uczeń charakteryzuje i ocenia bohaterów.	Zadanie wymaga zrozumienia motywacji działania postaci oraz dokonania ich oceny. Uczeń powinien dokonać analizy wypowiedzi i działania Cześnika i interakcji między nim a Papkinem, następnie ocenić postępowanie tego pierwszego.
6.	II	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej:</i> Uczeń wyodrębnia wątki i wydarzenia.	Zadanie wymaga znajomości całej fabuły <i>Zemsty</i> . Uczeń powinien wyodrębnić z fabuły wątki, których dotyczą informacje zawarte w zdaniach z tabeli, skonfrontować te informacje ze swoją wiedzą o lekturze, na koniec rozstrzygnąć prawdziwość zdań.
7.	II	2.9. Uczeń wskazuje elementy dramatu.	Zadanie wymaga wykorzystania wiedzy o dramacie jako rodzaju literackim. Uczeń powinien skonfrontować informacje zawarte w zdaniach z tabeli ze swoją wiedzą i rozstrzygnąć ich prawdziwość.
8.	I	1.2. Uczeń wyszukuje w tekście potrzebne informacje.	Zadanie wymaga zrozumienia fragmentu hasła słownikowego <i>serwować</i> . Uczeń powinien na podstawie podanych w nim informacji powinien wyciągnąć wnioski dotyczące zmian znaczeniowych słowa <i>serwować</i> i na tej podstawie wskazać jedną, poprawną, odpowiedź spośród czterech zaproponowanych.

Materiały współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dokument został stworzona w ramach projektu "BADANIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI EDUKACJI ORAZ INSTYTUCJONALIZACJA ZAPLECZA BADAWCZEGO"

www.ibe.edu.pl

9.	I	1.7. Uczeń rozpoznaje intencje wypowiedzi.	Zadanie wymaga zrozumienia treści i intencji komentarza autorskiego, wpleczonego w hasło słownikowe. Jest to możliwe tylko wtedy, gdy się uwzględni informacje merytoryczne przedstawione w całym hasle słownikowym. Uczeń powinien wskazać jedną, poprawną, odpowiedź spośród czterech zaproponowanych.
10.	I III	1.2. Uczeń wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje. 2.1. Uczeń rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich.	Zadanie wymaga zrozumienia cytowanego wcześniej hasła słownikowego, zrozumienia zawartego w nim komentarza autorskiego oraz zastosowania wskazówek dotyczących poprawności językowej, przedstawionych w hasle słownikowym i w komentarzu autorskim, do oceny trzech podanych zdań. Każde zdanie zawiera czasownik <i>serwować</i> , lecz nie wszystkie użycia są zgodne z wzorcową normą językową, skodyfikowaną w słownikach. Uczeń powinien przy każdym zdaniu określić, czy użyto w nim czasownika <i>serwować</i> zgodnie z normą wzorcową, czy nie.
11.	I	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej:</i> Uczeń wyciąga wnioski z przesłanek zawartych w tekście .	Zadanie wymaga przeanalizowania cytowanego wcześniej hasła słownikowego. Uczeń powinien wyciągnąć wnioski dotyczące istoty zmian znaczeniowych i sposobów kodyfikacji tych zmian w wydawnictwach poprawnościowych.
12.	I III	3.1. Uczeń rozpoznaje styl potoczny. 1.7. Uczeń wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi (rówieśnik). 2.2. Uczeń sprawnie posługuje się nieoficjalną odmianą polszczyzny.	Zadanie wymaga rozpoznania sytuacji komunikacyjnej reprezentowanej przez cytowany tekst (list do rówieśnika) oraz środków językowych właściwych tej sytuacji (styl potoczny). W poleceniu 1. uczeń powinien wypełnić puste miejsca wybranymi przez siebie wyrazami lub sformułowaniami, charakterystycznymi dla stylu potocznego. Odpowiedzi do wyboru zostały podane zgodnie z numeracją luk w tekście. Uczeń powinien w każdym wypadku określić, czy lukę można wypełnić tylko jedną z zaproponowanych odpowiedzi (A albo B), czy obiema. W poleceniu 2. uczeń powinien wskazać jedną, poprawną, odpowiedź spośród czterech zaproponowanych, wskazującą na kryterium doboru odpowiedzi z polecenia 1.
13.	I	1.2. Uczeń wyszukuje w tekście potrzebne informacje.	Zadanie wymaga wyszukania w tekście potrzebnej informacji. Uczeń po lekturze całości tekstu powinien znaleźć fragment, w którym znajdzie informację zawierającą odpowiedź na zdane pytanie.
14.	I	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej:</i> Uczeń rozumie przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.	Zadanie wymaga dokonania interpretacji porównania, które zostało zawarte w tekście. Uczeń powinien wyszukać wskazane porównanie, następnie odczytać jego przerośne znaczenie, na koniec zrozumieć intencję autora.
15.	I	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej:</i> Uczeń wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio. Uczeń wyciąga wnioski z przesłanek zawartych w tekście. Uczeń formułuje pytania do tekstu.	Zadanie wymaga dokonania interpretacji tekstu, w wyniku której z zawartych w nim przesłanek (informacji) zostaje wyprowadzony wniosek (uogólnienie) pozwalający na dokonanie rekonstrukcji pytania. Uczeń powinien wyszukać i zrozumieć informacje zawarte we wskazanym fragmencie, następnie przeprowadzić operację hierarchizacji tych informacji oraz wyabstrahowania najistotniejszego sensu, który zawarty jest we wskazanym fragmencie, na koniec sformułować pytanie, na które jest udzielona odpowiedź.

Materiały współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dokument został stworzona w ramach projektu "BADANIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI EDUKACJI ORAZ INSTYTUCJONALIZACJA ZAPLECZA BADAWCZEGO"

www.ibe.edu.pl

16.	I	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej:</i> Uczeń rozumie przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.	Zadanie wymaga rozumienia metafory (przenośnego użycia wyrazu w określonym sformułowaniu). Uczeń powinien wskazać jedną, poprawną, odpowiedź spośród czterech zaproponowanych, wykorzystawszy wskazany kontekst z cytowanego wcześniej tekstu.
17.	III	2.3. Uczeń, tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści. 2.4. Uczeń wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa.	Zadanie wymaga wywnioskowania na podstawie wskazanego kontekstu, jakie znaczenie ma spójnik książkowy <i>przeto</i> , współcześnie rzadko używany. Uczeń powinien wybrać spośród spójników o większej frekwencji taki, który jest synonimiczny w stosunku do spójnika <i>przeto</i> .
18.	I	1.2. Uczeń wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje.	Zadanie wymaga wyszukania w tekście potrzebnej informacji oraz dokonania jej interpretacji. Uczeń powinien wyszukać w tekście fragment, w którym dokonana została hierarchizacja zadań stawianych przed pisarzem.
19.	I	1.7. Uczeń rozpoznaje intencje wypowiedzi.	Zadanie wymaga zrozumienia wskazanego zdania. Uczeń powinien je odnaleźć, następnie dokonać jego odczytania w kontekście, na koniec zinterpretować intencję autora wyrażoną w całym fragmencie tekstu.
20.	I	1.2. Uczeń wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje.	Zadanie wymaga znalezienia w tekście potrzebnych informacji, połączenia ich oraz wyabstrahowania z nich najistotniejszej informacji. Uczeń powinien wyszukać w tekście fragmenty, w których znajdują się informacje na temat sposobu pracy autora, następnie dokonać takiego ich odczytania, które pozwoli na sformułowanie ogólnego sądu na wskazany temat.
21.	II	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej:</i> Uczeń charakteryzuje i ocenia bohaterów.	Zadanie wymaga dobrej znajomości przynajmniej jednej powieści historycznej Sienkiewicza, dokonania wyboru trzech zindywidualizowanych postaci ich krótkiego scharakteryzowania (określenia wyróżniających je cech).
22.	III	1.1. Uczeń tworzy wypowiedź pisemną w formie rozprawki. 1.2. Uczeń stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat. 2.3. Uczeń, tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści.	Zgodnie z wymogami podstawy programowej uczeń ma obowiązek przeczytać w całości jedną powieść historyczną H. Sienkiewicza. Rozprawka na podany temat wymaga dobrej znajomości takiej powieści; dopiero to umożliwi przeprowadzenie kilku etapów analizy: selekcji i hierarchizacji informacji powieściowych; wyboru odpowiednich fragmentów tekstu; argumentowania własnego stanowiska; umiejętności przełożenia problematyki tekstu na doświadczenie życiowe; ewentualnego wartościowania wyborów postaci literackich i rzeczywistych. Konkretnie uczniowskie działania mogą być następujące: - wskazanie bohatera (bohaterów) wybranej powieści H. Sienkiewicza; - scharakteryzowanie sytuacji wyboru, przed którą staje bohater / stają bohaterowie powieści. Uczeń powinien wskazać łączące się z tym wahania, dylematy, trudności itp. Na tej podstawie będzie

Materiały współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dokument został stworzona w ramach projektu "BADANIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI EDUKACJI ORAZ INSTYTUCJONALIZACJA ZAPLECZA BADAWCZEGO"

www.ibe.edu.pl

	<p>2.5. Uczeń stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom.</p> <p><i>Umiejętności z zakresu szkoły podstawowej:</i></p> <p>Uczeń stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.</p> <p>Uczeń pisze poprawnie pod względem ortograficznym.</p> <p>Uczeń poprawnie używa znaków interpunkcyjnych.</p>	<p>budował swoją argumentację i ilustrował ją przykładami;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie przyczyn konfliktu między powinnościami człowieka a zewnętrznymi okolicznościami; - dostrzeżenie, że wybór związany jest jednocześnie ze stratą (pewnych wartości, możliwości, dóbr) i zyskiem. Uczeń powinien mieć świadomość, że wybór wynika on często z rozważenia korzyści zbiorowych i indywidualnych, wiąże się z koniecznością poświęcenia, wyrzeczenia, odpowiedzialności za podjęte decyzje; określa stopień dojrzewania bohaterów. Uczeń powinien dostrzec, że konieczność wyborów jest nieodłącznym elementem ludzkiego życia i nie da się jej unikać; - określenie motywacji działania bohaterów i porównanie wiedzy o ich postępowaniu z sytuacją życiową (egzystencjalną) – przeniesienie związków: podobieństw i różnic między zachowaniem bohaterów literackich (w świecie fikcyjnym) i zachowaniem czytelnika (w świecie realnym).
--	--	---

*W tej kolumnie oznaczono numery wymagań ogólnych z podstawy programowej:

I - odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

II - analiza i interpretacja tekstów kultury

III - tworzenie wypowiedzi.

Materiały współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dokument został stworzona w ramach projektu "BADANIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI EDUKACJI ORAZ INSTYTUCJONALIZACJA ZAPLECZA BADAWCZEGO"

www.ibe.edu.pl